

NÉPSZAVA

AZ ELŐFIZETÉS ÁRA:

egy évre..... 24.- kor. | negyed évre..... 6.- kor.
fél évre..... 12.- kor. | egy hóra..... 2.- kor.
A „SZOCIALIZMUS”-sal együtt havonta 40 fillérrel több.
EGYES SZÁM ÁRA 8 FILLÉR.

A MAGYARORSZÁGI SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT KÖZPONTI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

SZERKESZTŐSÉG: VIII., CONTI-UTCA 4.

(Telefon: József 3-29 és József 3-30.)

KIADÓHIVATAL: VIII., CONTI-UTCA 4. SZ.

(Telefon: József 3-31 és József 3-32.)

Bárczy polgármester székfoglaló beszéde.

Budapest székesfőváros törvényhatósága dr. Bárczy Istvánt újra megválasztotta polgármesterévé. A polgármester székfoglaló beszédénél — amelyet mai lapunkban ismertetünk — meg kell állanunk egy pillanatra, mert ez az érdekes és szép beszéd részben beszámol Bárczy eddigi működéséről, részben pedig jövő működésére vonatkozó ígéreteket tesz.

Aki elolvassa a polgármester beszámolóját arról, amit eddig művelt, abban az a hit támadhat, hogy itt tulajdonképpen modern várospolitikát folyik, amely a lakosság érdekeit nagymértékben kielégíti. Nekünk azonban kötelességünk minden téves hitet eloszlatni és azért kénytelenek vagyunk a székfoglaló beszéd *visszatekintő* részét egy kis kommentárral kísélni.

Nagyon szép és megejtő szó Bárczynak ez a szava: „... városi politikánk legfőbb elve: a közérdekű üzemeknek a város kezébe való vétele”. És ennél az elvi kijelentésnél még hatásosabb a tények meglehetősen hosszú sora: mi mindent váltott meg a főváros és vett saját kezelésébe. Hiszen ha itt így folynak a dolgok, akkor minden nagyon jól van, akkor itt nincs szükség rendszerváltozásra, akkor maradjon minden a régiben. Csakhogy... Közlebről kell megnézni a fontosabb eseteket. Itt van a gázgyár megváltása. Óriási pénzen megváltottak ócska romhalmazokat, régi rendszerű, ócskavas-értékű gépeket, berendezéseket és egészen új, modern gázműveket építettek; holott a közérdek azt követelte volna, hogy azt az ócskasággyűjteményt hagyják a nyakában a nagyigényű részvénytársaságnak és építsék meg az új gázműveket idejében, úgy hogy amely nap a részvénytársaság monopóliuma lejár, a főváros már megindíthassa az új gázműveket; ez — hozzáértők szerint — évi egy-másfél millió korona megtakarítást jelentene a fővárosra nézve. Abból a pénzből, amelyet dúsgazdag részvényeseknek ajándékoztak, tisztességesebb bért lehetett volna adni az összes alkalmazottaknak, már rég meg lehetett volna csinálni a munkások nyugdíjalapját és még maradna is belőle. Miért nem cselekedtek így? Nem Bárczyt vádoljuk érte; ha ő így akarta volna a megváltást keresztül vinni, csufosan belebukott volna; hiszen még *emígy* is csak sokszoros megalkuvások árán lehetett megcsinálni. És ez az, amit meg akarunk állapítani: a virilisták és cenzusképviselők testületével a *jót* sem lehet jól, tisztességesen, a köz-

érdeknek megfelelően megcsinálni. A Városi Villamos Vasut részvénytöbbségének megszerzése — amit a polgármester ur szintén az ő uralmának értékes vívmányai közé soroz — tulontul ismeretes szomorú történet: a város már eddig is milliókat fizetett rá, a munkások helyzete az üzemenél ma is siralmas és ezt az egész tranzakciót mindennek lehet nevezni, csak éppen községesítésnek nem. Ime, a két legnagyobb „községesítési” akció egyáltalában nem dicséri a mostani rendszert. És talán a Gellért-fürdő sem; mert hogy egy másfél millió költséggel tervezett üzem 13 millióba kerüljön, ez olyan eredmény, amellyel csak kritikátlan és ki-meglefelelő felelősséget nem érző testület előtt lehet sikernek föltüntetni. Azt hisszük, ugyanezt mondhatjuk — nagyon csekély módosítással — a községesítési üzem mostani működéséről is.

Kilencéves működésének érdeméül számítja a polgármester ur az iskola- és kislakásépítkezést is. Ezt mi is aláírjuk. De nem szabad elfelejteni: mikor a polgármester meglehetősen nagyszabású — majdnem 100 millió koronát kitevő — építési programot terjesztett a közgyűlés elé, az a derék testület a programot harmadrésnyire szállította le és ezt is csak azért fogadta el, mert a lakásuzsora miatt való forrongásnak a pressziója alatt állott. Emellett a város oly drágán építkezett — miért? azt most ne kutassuk —, hogy a lakásokat drágábban kénytelen adni, mint Berlinben, Drezdában és más nyugati városokban a magánvállalkozók.

Ime, ez a néhány példa elég világosan mutatja, hogy a mai rendszer mellett még nagy jóakarattal és ambícióval — ami Bárczyban bizonyára megvan — sem lehet jó dolgokat jól keresztülvinni, a közérdeket a magánérdek fölé emelni.

Ha pedig így áll a dolog, akkor szabad-e valami sokra becsülnünk Bárczynak a jövőre vonatkozó ígéreteit? Tessék elolvasni a polgármesteri székfoglalót: szép, nemes formában elmondott gyönyörű dolgok vannak benne. Ilyenek: „Igyekeznünk kell minél alaposabban és gyorsabban gyógyítani a háború által okozott erkölcsi és anyagi bajokat...” Vagy: Hadseregünk legnagyobb része a vagyontalanokból áll, „a szűkös sorban levőktől, a kisemberektől, akiket nemcsak a háborúban pusztít a halál, hanem pusztít a békében az élet: az egészségtelen lakás, a nyomán járó népbetegségek, a fokozott erkölcsi veszedelmek, egyszóval a nyomorúság... Nem természetes-e, hogy a háború után minden országos és városi politikát ennek a nyomorúságnak a leküzdésére kell irányozni? Nem életérdeke-e ezeréves országunknak, hogy a ret-

tenetes emberirtás után a legintenzívebb embervédelem következék? Küzdelem a gyermekhalandóság és a népbetegségek ellen, de nem jelszavakkal, hanem gyors, hatékony intézkedésekkel. A közegészségügy nagyarányu fejlesztése, a lakásviszonyok és a vagyontalanok gazdasági viszonyainak javítása, a munkások biztosítása munkanélküliség esetére, az országos munkásbiztosítás kiegészítése az agkori és rokkantbiztosítással és az anyasági biztosítással, a munkásvédelem fokozása, a népélelmezés javítása.”

De hogyan akarja a polgármester ur ezt az igazán sokat felölölő, szép programot megvalósítani? Talán azoknak a támogatóra számít, akik lefogták a kezét, amikor egyszerre sok kislakást akart építtetni, és akik így megakadályozták a házbér-uzsora megfékezését? Vagy azokéra, akiknek az az érdekük, hogy a vagyont kivonják az adózás alól és a fogyasztás cikkeire hárítsák a terheket, megdrágítva az élelmet? Vagy azokéra, akik amikor a Közfűtő Villamos alkalmazottai a forintos napszám és tizennyolcórás munkaidő miatt sztrájkoltak, Jellinekék mellé állottak és a munkásokat segítettek visszataszítani a nyomorba, ahol a szenny, a tuberkulózis, a gyermekhalandóság, az erkölcsi mételey terem? Vagy azokéra, akik nyolevanezer koronát szavaznak meg egy gázgyári igazgatónak és szinekuráknak teremtenek, de még mindig 88 korona havi fizetésű tanítókkal neveltetik Budapest gyermekeit?

A polgármester széles látókörű férfiú, tehát nem hiheti, hogy az ő szépen elmondott és belső tartalma szerint is szép programját ezzel a rendszerrel és ezekkel az emberekkel meg lehessen csinálni. Ha pedig mégis valóra akarja váltani ígéreteit, ha azokat nem csupán ünnepi rakétáknak szánta, akkor gondolnia kellett volna a rendszer megváltoztatására is; gondolnia kellett volna arra, hogy ő nem lehet az, aminek legelső polgármesteri székfoglalójában ígérkezett: „a szegények polgármestere”... ha a város kormányzatával azok rendelkeznek, akiknek érdekei ellentétesek a dolgozó, szenvedő és nyomorgó nép érdekeivel.

A polgármester ur beszéde során egész csomó csillogó — de a mi véleményünk szerint teljesen fölösleges és értéktelen — frázist mondott a 4. hadtest katonáiról — a budapesti 32-es bakákról, honvédekről, huszárokról és egyebekről —, a mi fiainkról, akik miértünk, a mi városunkért, a mi hazánkért véreznek és halnak dicső halált. Amde, igen tisztelt polgármester ur, azok a hős és minden dicséretre, minden elismerésre méltó katonák itthon tömeglakásokban sinylődnek, silány munka-

viszonyok között nyomorognak, sokszor a munkanélküliség átkát szenvedik és a rossz lakás- és élelmezési viszonyok alatt nyögnek apáikkal és testvéreikkel együtt . . . azért, mert nekik nincs beleszólásuk a város ügyeinek intézésébe, mert róluk-nélkülük a nagy bérkaszárnnyák urai, a nagy kenyér- és husdrágítók, az olcsó munkaerő és hosszú munkaidő nagyszerű barátai intézkednek. A mi szerény véleményünk szerint sokkal többet ért volna, ha az igen tisztelt polgármester ur a hősokeket magasztaló, sablonos frázisok helyett azt mondta volna: Gondoskodnunk kell róla, hogy ez a derék budapesti nép, amelynek fiatal-öregje három harctéren hősiesen küzd és áldoz, itthon pedig heroikusan szenved mindnyájunkért . . . hogy ez a derék budapesti nép részt vehessen a város ügyeinek intézésében az általános szavazati jog révén és a maga jogos szükségletei szerint rendezhesse be ennek a városnak a jövő kormányzatot. Ha ezt mondta volna a polgármester ur és ha ebben az irányban akarna működni, akkor valóra válhatna az ő mai nemes programja. E nélkül a tisztelt polgármester ur — Bódy alpolgármester ur üdvözlő beszédének egy kifejezését idézve — legföljebb csak „karitatív tevékenységet“ fejthet ki, ilyennel pedig még megközelíteni sem lehet azt a célt, amelyet dr. Bárczy István az ő harmadik székhelyében oly csábító színekkel festett elbőnk.